

Школа Добра і зла. Книга 1

КУПИТИ

Про книгу

Чотири роки минуло відтоді, як Директор Школи Добра і Зла востаннє викрав із Гленгавіну двох дітей, аби навчати їх у своїй школі. Тепер він прийде знову у вигляді тіні, щоб укотре поцупити двійко дітей. Чи вдасться йому здійснити крадіжку, адже мешканці селища налаштовані рішуче? Кого він обере цього разу до Школи Добра?

БЕСТСЕЛЕР «NEW YORK TIMES»

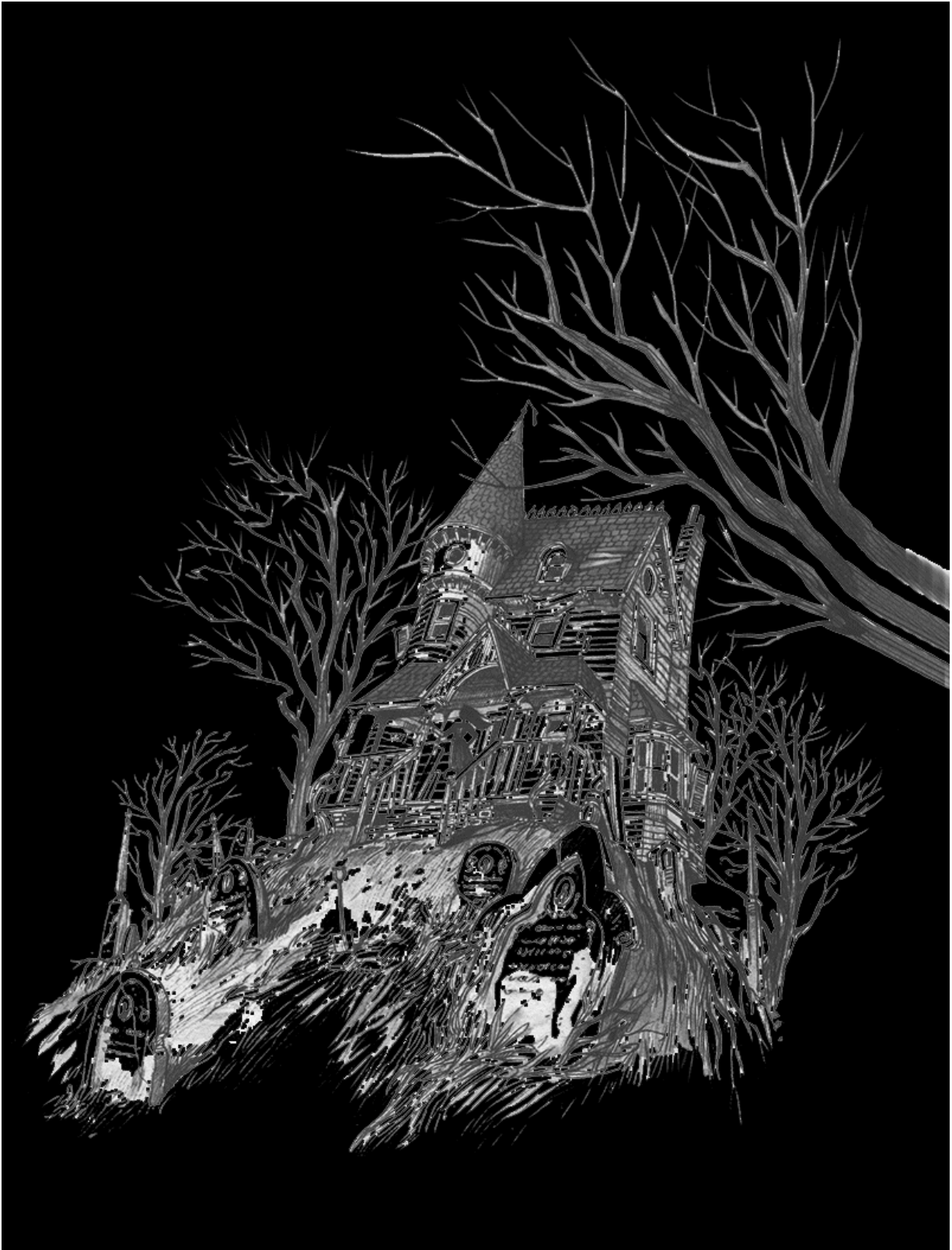

ЗОМАН ЧЕЙНАНІ

У вічній хащі лісовій,
там Школа є Добра і Зла.
Немов близнючки, вежі дві
Звелись у небо спроквола.
Одна для чистих і святих,
Для нечестивців друга Школа.
Якщо тікати здумав ти –
Не мрій, не вирвешся ніколи.
Та вихід є один – будь ласка:
Зумій зануритись у казку.

1

Принцеса і Відьма

Софі все своє життя чекала, що її викрадуть.

Сьогодні всі діти Гавалдона тремтіли у своїх ліжках. Якщо Директор школи забере їх, вони ніколи не повернуться. Ніколи не матимуть повноцінного життя. Ніколи не побачать своєї сім'ї. Цієї ночі дітям снився червоноокий злодій із тілом звіра, який прийшов, щоб стягнути їх із простирادل, затиснувши їхні роти.

Але Софі, на відміну від решти, бачила сон про принців. Їй марилося, що вона прибула до замку на бал, улаштований на її честь, і побачила залу вщерть наповненою сотнею женихів. Тут не було жодної дівчинки, окрім неї. І тут уперше були хлопчики, гідні її. Так уважала Софі, минаючи шеренгу юнаків. Густе блискуче волосся, пружні м'язи під сорочками, гладенька засмагла шкіра. Красиві й люб'язні, як справжні принци. Але тільки-но вона наблизилася до юнака, який здався їй найкращим серед усіх, — з блискучими блакитними очима і фантастично білим волоссям — з таким можна було жити «Довго і Щасливо», — як раптом стукіт молотка зруйнував стіни кімнати і розбив принца на друзки. Софі розплющила очі. Був ранок. Молоток був реальним. Принц — ні.

— Батьку, якщо я буду спати менше ніж дев'ять годин на добу, мої очі виглядатимуть набряклыми.

— Усі кажуть, що тебе мають забрати цього року, — промовив батько, прибиваючи потворний засув на вікно її спальні, яке тепер було абсолютно приховане завдяки замкам, цвяхам і гвинтам. — Вони радять мені постригти тебе і вимазати твоє обличчя. Ніби я вірю у всі ці дурниці. Ніхто не потрапить сюди, тим паче сьогодні. Це напевно.

— Ти стукав занадто гучно.

Софі потерла вуха і, набурмосившись, подивилась на колись прекрасне вікно, через яке тепер її кімната була схожою на лігво відьми.

— Замки. Чому ніхто раніше не подумав про це?

— Я не знаю, чому вони всі вважають, що це ти, — сказав батько. Сиве волосся блищало від поту. — Якщо Директор захоче когось добродішного, то забере дочку Гунілди.

Софі напружилась.

— Белль?

— Це ідеальна дитина, — сказав він. — Носить батькові на млин обіди з дому. Віддає залишки їжі літній жебрачці, яка сидить на площі.

Софі вчувся докір у батьковому голосі. Вона ніколи не готувала їжу для нього, навіть після того, як померла її мати.

Безумовно, вона мала надзвичайно поважну причину (олія й дим могли закупорити пори на її шкірі), але вона також знала, що це питання було болісним для її батька. Це не означало, що її татусь ходив голодним. Вона завжди пропонувала йому свою улюблену їжу: протертий буряк, тушковану броколі, відварену спаржу, шпинат, приготований на пару. Батько не роздужся, наче дирижабль, як це сталося із татусем Белль, саме тому, що вона не годувала його фрикасе з баранини і сирним суфле. А щодо старої карги на площі, то всупереч її постійним скаргам на те, що вона щодня помирає від голоду, бабця була *гладкою*. І якщо Белль посприяла цьому, вона була не такою вже й доброю, а швидше найгіршою злостивицею. Софі посміхнулася батькові.

— Як ти сказав, уся ота дурня.

Вона схопилася з ліжка і грюкнула дверима, забігши до ванної кімнати.

Софі розглядала власне обличчя у дзеркалі. Невдале пробудження далось взнаки. Її золотаве волосся, що сягало талії, втратило свій звичайний блиск. Нефритово-зелені очі потьмяніли, а соковиті червоні губи пошерхли. Навіть сяюча кремово-персикова шкіра зблідла. «Проте я досі принцеса», — подумала Софі. Батько не вважав її особливою, натомість мати була впевнена в цьому. «Ти занадто красива для цього світу, Софі», — сказала вона помираючи.

Мати відійшла у кращий світ. А тепер Софі теж піде. Сьогодні вночі її поглине Ліс. Сьогодні вона почне нове життя. Сьогодні закінчиться її життя тут.

Тому вона має виглядати відповідно.

Для початку вона натерла шкіру рибною ікрою. Від ікри жахливо тхнуло, наче від брудних ніг, проте вона запобігала утворенню плям на обличчі. Потім Софі зробила масаж гарбузовим пюре, змила його козячим молоком, нанесла на обличчя маску з дині та жовтка яйця черепахи. Доки сохла маска, Софі гортала збірку оповідань і сьорбала огірковий сік, необхідний для пружності й свіжості шкіри. Вона розгорнула книжку на своїй улюбленій частині оповіді, де зла відьма скочується з пагорба у діжці, втиканій цвяхами, і зрештою від карги не

лишається нічого, окрім браслета, виготовленого з кісток маленьких хлопчиків.

Софі дивилася на малюнок цього жахливого браслета, а її думки оберталися навколо огірків. А що як у Лісі не виявиться жодного огірка? Адже інші принцеси могли вичерпати усі запаси. Жодного огірка! Софі насупилася: її краса зблякне, вона...

Пластівці сушеної дині впали на сторінку. Вона глянула у дзеркало і помітила, як насупилася від хвилювання. Зранку жахливе пробудження — от і маєш зморшки. Так вона опівдні стане старою каргою. Софі розслабила обличчя й відігнала геть думки про будь-які овочі.

Щодо процедур для краси, то Софі могла написати про них цілу дюжину книжок (і то лише якщо обмежитися гусячим пір'ям, маринованою картоплею, кінськими копитами, подрібненими горішками кеш'ю і пляшечкою коров'ячої крові). Після двох годин ретельного догляду Софі вийшла з дому. Вона була одягнена у легку рожеву сукенку, взута у черевички з блискучими кришталевими підборами, а її волосся було заплетено у бездоганну косу. Вона мала всього-на-всього один день до приїзду Директора, тому мусила використати кожну хвилину, щоб запевнити його в тому, що саме вона, а не Белль чи Табіта, чи Сабріна, чи будь-яка інша самозванка, має бути викрадена.

Найкраща подруга Софі жила на кладовищі. Зважаючи на те, що вона терпіти не могла нічого похмурого і сірого, було б краще, якби саме Софі приймала гостю в себе або знайшла нову подругу. Але натомість цього тижня Софі щодень видиралася на Могильний пагорб, де був розташований будинок її подружки. Вона робила це, щосили намагаючись, аби посмішка не зникла з її обличчя, оскільки це вважалося доброю справою. Щоб дістатися будиночка, їй довелося пройти близько милі від яскравих хатинок із зеленими піддашками і залитими сонцем вежами до похмурого узлісся. Звуки молотків долинали з обійсть будинків, коли вона проминала їх. Там чоловіки обшивали дошками двері, а матері набивали опудала. Хлопчики й дівчатка сиділи згорблені на ґанках, схилившись носами до книжок. Останнє не дивувало Софі. Діти в Гавалдоні майже нічим не займалися, лишень читали казки. Але сьогодні Софі завважила, якими

дикими й несамовитими були їхні очі. Діти впивалися очима в кожную сторінку, наче від цього залежало їхнє життя. Чотири роки тому вона вже бачила такий відчай і таке відчайдушне бажання уникнути прокляття, але тоді була не її черга. Директор брав тільки тих, кому виповнилося дванадцять, тих, хто більше не виглядав, як дитина.

Тепер настала її черга.

Коли вона підіймалася на Могильний пагорб з кошиком для пікніка у руці, Софі відчула, як починають пашіти її стегна. Чи можуть усі ці сходження зробити її ноги товстими і негарними? У дитячих казках усі принцеси мали ідеальні пропорції — товсті стегна були настільки ж малоймовірними, як і гачкуватий ніс або гігантські ступні. Стривожена Софі заспокоювала себе підрахунками своїх добрих справ за минулий день. По-перше, вона нагодувала гусей на озері сумішню сочевиці й порею (це природний проносний засіб, щоб нейтралізувати дію сиру, який викидають пустоголові діти). Потім вона пожертвувала у міський сиротинець лимонний дезінфекційний засіб для вмивання, приготований власноруч. Адже, як вона доводила спантеличеному благодійникові, правильний догляд за шкірою — це найважливіша справа з-поміж інших. Насамкінець вона повісила дзеркало у церковному туалеті, щоб люди могли повернутися до молитви, виглядаючи якнайкраще. Чи вистачить цього? Чи зможе це конкурувати з випіканням домашніх пирогів і годуванням старих безхатків? Її думки нервово переметнулися на огірки. Можливо, вона зможе потайки налагодити особисте постачання їх до Лісу. Вона мала ще чимало часу, щоб зібрати багаж до сутінків. Але ж огірки були важенькими. Чи дозволить Школа прислати лакеїв? Можливо, їй слід начавити огіркового соку, перш ніж вона...

— Куди ти йдеш?

Софі обернулась. Рудий Редлі посміхнувся їй, показавши криві передні зуби. Він жив не так уже й близько від Могильного пагорба, але зазвичай вештався біля нього впродовж усього дня.

— Побачити подругу, — відповіла Софі.

— Чому ти товаришуєш із відьмою? — поцікавився Редлі.

— Вона не відьма.

— Вона не має друзів, і до того ж вона дивна. Це робить її відьмою.

Софі залишила при собі зауваження, що це саме можна сказати і про нього теж. Натомість вона посміхнулася хлопчикові, натякаючи йому, що робить добру справу, терплячи його присутність.

— Директор забере її до Школи Зла, — сказав Редлі. — І тобі знадобиться новий друг.

— Він забирає двох дітей, — відповіла Софі крізь зуби.

— Другою буде Белль. Нема нікого кращого за неї.

Посмішка Софі зникла.

— А я згоден бути твоїм новим другом, — промовив Редлі.

— Зараз у мене достатньо друзів, — різко відповіла Софі.

Редлі спалахнув.

— О, насправді... я тільки вважав... — і хлопчик відійшов, наче побитий собака.

Софі спостерігала, як віддалялася його постать зі скуйовдженою головою. «Ти це насправді зробила», — подумала вона. Місяці добрих справ і посмішок на показ — усе пішло прахом через цього коротуна Редлі. Чому ж вона не вчинила так само сьогодні? Можна ж було йому відповісти «я вважатиму за честь мати такого друга!» і подарувати цьому йолопу мить, яку він згадував би роками. Софі розуміла, що саме така поведінка була би розсудливою, адже Директор Школи, напевно, оцінюватиме її вчинки, наче святий Миколай напередодні Різдва. Однак вона не змогла цього зробити. Вона була красунею, а Редлі був потворним. Тільки негідник зміг би сказати йому неправду. Упевнена, Директор її зрозуміє.

Софі штовхнула іржаві ворота цвинтаря і відчула, як її ноги пірнули в зарості бур'янів. Вона ішла пагорбом, де серед куп опалого листя безладно стриміли запліснявілі надгробки. Продираючись між темними гробницями і трухлявими гілками, Софі ретельно рахувала ряди. Вона ніколи не дивилася на могилу своєї матері, навіть під час поховання. Так само вона вчинить і сьогодні. Коли дівчинка проминула шостий ряд, її погляд зупинився на вербі, але вона нагадала собі, де буде завтра, і рушила далі.

У самісінькій гущавині могил височів Могильний пагорб. Будиночок на ньому не був увесь оббитий дошками, як хатинки біля озера, але це анітрохи не додавало йому привабливості. Сходи, що вели на ґанок, були в зеленій плісняві. Зів'ялі гілки дерев і ліани звисали навколо темних дощок, а дах, чорний і темний, скособочився,

наче відьомський капелюх. Підіймаючись сходами, що скрипіли від кожного кроку, Софі намагалася ігнорувати сморід (нестерпно тхнуло часником і мокрим котом) і безголових птахів, які лежали навколо (безсумнівно, вони стали жертвами останнього).

Софі постукала у двері й приготувалася до суперечки.

— Іди геть, — долинув грубий голос.

— Так не розмовляють із найкращою подругою, — відповіла на те дівчинка.

— Ти не моя найкраща подруга.

— Тоді хто? — запитала Софі. Їй було цікаво, чи часом Белль або хтось інший не протоптав собі дорогу до Могильного пагорба.

— Це не твоя справа.

Софі глибоко вдихнула. Вона не хотіла ще однієї сварки, як із Редлі.

— Ми так гарно провели час учора, Агато. Я гадала, що сьогодні все буде так само.

— Ти пофарбувала моє волосся в рудий колір.

— Але ж ми виправили це, чи не так?

— Ти завжди випробовуєш на мені свої креми й зілля, аби тільки побачити, як вони діють.

— Хіба ж не для цього й потрібні друзі? Аби допомагати одне одному.

— Я ніколи не буду так само гарною, як ти.

Софі намагалася дібрати приємні слова, але вона розмірковувала занадто довго і зрештою почула, як по той бік дверей хтось потупотів геть.

— Але ж це не означає, що ми не можемо бути подругами! — вигукнула Софі.

Знайомий плішивий насуплений кіт загарчав на неї, сидячи з іншого боку ґанку. Вона знову постукала в двері.

— Я принесла печиво!

Тупіт стих.

— Справжнє чи власного приготування?

Софі відмахнулася від кота, який підкрадався.

— Пухке і з маслом, як ти любиш!

Кіт зашипів.

— Агато, впусти мене...

— Ти сказала, що від мене тхне.

— Ні, не тхне.

— То навіщо ти це сказала минулого разу?

— Тому що ти тхнула минулого разу. Агато, кіт гарчить...

— Може, ти пахнеш прихованими намірами.

Кіт випустив пазурі.

— Агато, відчини двері!

Кіт стрибнув їй в обличчя. Софі закричала. Між ними промайнула рука й схопила кота.

Софі підвела очі.

— Різник знищив усіх пташок, — промовила Агата.

Її химерне чорне волосся було начебто вкрите нафтою. Важка чорна сукня більше скидалася на мішок для картоплі й не могла приховати ані бліду шкіру, ані випнуті кістки. На запалому обличчі горіли очі, чорні, мов дві вуглини.

— Я думала, ми погуляємо, — сказала Софі.

Агата притулилася до дверей.

— Я досі намагаюся з'ясувати, чого це ти затоваришувала зі мною.

— Тому що ти мила й кумедна, — відповіла Софі.

— Моя мати запевняє, що я зла й дратівлива, — сказала Агата. — Тож одна із вас бреше.

Вона взяла кошик, відкинула серветку й побачила там сухе печиво з висівок. Агата поглянула на Софі нищівним поглядом і рушила до будинку.

— Тож ми можемо прогулятися?

Агата вже почала зачиняти двері, але, побачивши зажурене обличчя Софі, яка наче й справді з нетерпінням чекала на прогулянку, передумала.

— Не довго, — Агата проминула Софі. — Але якщо скажеш щось манірне, чи зверхне, чи дріб'язкове, то я накажу Різникові переслідувати тебе до самого дому.

Софі побігла за нею.

— Але ж тоді я не зможу говорити!

Чотири роки збігли, тож наближалася страшна одинадцята ніч одинадцятого місяця. Пізно ввечері площа перетворилася на вулик. Усі

готувалися до прибуття Директора Школи. Чоловіки гострили мечі, встановлювали пастки, складали план для нічної варти. Водночас жінки вишикували дітей і взялися до роботи. Вродливим підстригли волосся, начорнили зуби, а одяг роздерли на ганчір'я. Непривабливих ретельно вимили, вдягли в яскравий одяг і напнули їм вуалі. Матері благали своїх слухняних дітей лаятися і штовхатися зі своїми сестрами, а щодо шибеників, то частині з них дали грошей, щоб пішли молитися до церкви, а решту поставили на чолі церковного хору співати сільський гімн «Блаженні убогі». Страх перетворився на чіпку імлу. У темному провулку м'ясник і коваль міняли книжки з казками на поради щодо врятування дітей. А під похиленою вежею з годинником дві сестри вже зо дві години згадували імена казкових злодіїв, шукаючи зразкового. Купка хлопчиків прикували себе один до одного, кілька дівчаток сховалися у школі. Дитина в масці вистрибнула з кущів, щоб налякати матір, за що одразу ж отримала ляпаса. Навіть карга-безхатко почала стрибати біля вогнища й вигукувати:

— Спалити казки! Спалити всі!

Та її ніхто не слухав, і, звісно, книжки не спалили.

Агата дивилася на це й не вірила своїм очам.

— Як ціле місто може вірити в казку?

— Тому що це реальність.

— Ти не можеш вірити, що ця легенда — правда.

— Звісно, можу, — відповіла Софі.

— У те, що Директор Школи викрадає двох дітей, забирає їх до Школи і вони потрапляють у казки?

— Саме так.

— Скажи мені, коли побачиш піч.

— Навіщо?

— Я покладу туди голову. І чого, скажи, будь ласка, вони навчаються в цій Школі?

— Ну, в Школі Добра гарні хлопчики і дівчатка, схожі на мене, навчаються, як стати героями й принцесами, як справедливо правити королівствами, як жити Довго і Щасливо, — відповіла Софі. — А в Школі Зла діти навчаються, як стати злими відьмами або горбатими тролями, як накласти прокляття чи вигадати лихе заклинання.

— Лихе заклинання? — Агата гикнула. — Хто це вигадав? Чотирирічна дитина?

— Агато, в книжках із казками є докази! Всіх зниклих дітей можна побачити на малюнках! Джека, Розу, Рапунцель — вони всі мають власні казки...

— Я не помічала нічого такого, бо не читаю дурних казок.

— Але чому ж біля твого ліжка їх лежить ціла купа? — запитала Софі.

Агата подивилася з-під лоба.

— Слухай-но, а хто каже, що ці книжки мають відношення до реальності? Може, це витівки продавців книжок? А може, це Старійшини вигадали, щоб утримати нас подалі від Лісу? Хай там як, але це не Директор Школи і не лихі чари.

— А хто ж тоді викрадає дітей?

— Ніхто. Кожні чотири роки два бевзі вислизають до Лісу, аби налякати своїх батьків, а там щезають, бо їх з'їдають вовки. І ось маєш — ви досі вірите в легенду.

— Це найбезглуздіше пояснення, що я коли-небудь чула.

— Я не вважаю, що з-поміж нас двох саме мені бракує клепки, — відповіла Агата.

Почувши таке, Софі спалахнула.

— Ти просто боїшся, — сказала вона.

— Добре, — Агата розсміялась. — І чому ж я боюся?

— Тому що ти знаєш, що поїдеш зі мною.

Агата припинила сміятися.

Вона перевела погляд із Софі на площу. Селяни дивилися на них, як на розв'язання проблеми. Добро в рожевому, Зло в чорному. Бездоганна пара для Директора Школи.

Агата завмерла, помітивши, як пильнують її безліч переляканих очей. Першим, що саянуло в її голові, була думка, що післязавтра вони знову мирно гулятимуть містом. Поряд із нею Софі спостерігала, як діти уважно розглядають її обличчя, щоб упізнати його, якщо одного дня воно з'явиться у книжках із казками. Перше, про що подумала вона: чи так само діти дивляться на Белль. Потім вона побачила її крізь натовп. Голова поголена, в брудній сукні. Белль стояла навколішках у багні та в нестямі загиджувала своє обличчя. Вона була, як усі. Вона хотіла вийти заміж за чоловіка, який стане товстим, ледачим і прискіпливим. Вона хоче проживати одноманітні дні, наповнені готуванням, прибиранням, пранням, шитвом. Вона хоче копирсатися у

гної, доїти овець, різати верескливих свиней. Вона хоче гнити в Гавалдоні, доки її шкіра не вкриється темними плямами, а зуби випадуть усі до одного. Директор ніколи не обере Белль, бо вона не принцеса. Вона... ніщо.

З відчуттям перемоги Софі знову глянула на жалюгідних мешканців села й побачила власне відображення в їхніх поглядах.

— Пішли, — сказала Агата.

Софі повернулася. Погляд Агати був прикутий до натовпу.

— Куди?

— Подалі від людей.

Сонце перетворилося на червону кулю, дві дівчинки, одна гарна, інша потворна, сиділи поруч на березі озера. Софі пакувала огірки в шовковий мішечок, Агата запалювала сірники й гасила їх об воду. Після десятого спалаху Софі поглянула на неї. — Це мене заспокоює.

Софі силкувалася ввіпхнути останній огірок.

— Чому хтось такий, як Белль, може хотіти тут залишитися? Обрати оце замість казки?

— Хто ж захоче полишити свою сім'ю назавжди? — пирхнула Агата.

— Ну, окрім мене, ти хотіла сказати, — промовила Софі.

Вони замовкли.

— Ти коли-небудь цікавилася, куди подівся твій батько? — запитала Софі.

— Я тобі говорила, він залишив нас після мого народження.

— Але куди він пішов? Навколо нас тільки Ліс! Так раптово зникнути... — Софі повернулася. — Можливо, він знайшов шлях до казок! Може, він знайшов магічний портал! Можливо, він чекає на тебе з того боку!

— А може, він повернувся до своєї дружини, удав, що мене не було, і помер на млину понад десять років тому.

Софі прикусила губу і повернулася до своїх огірків.

— Твоєї матері ніколи немає вдома, коли я приходжу.

— Зараз вона ходить у місто, — сказала Агата. — Поруч замало пацієнтів. Мабуть, через розташування.

— Я у цьому впевнена, — сказала Софі. Хоча вона знала, що ніхто не довірив би матері Агати лікувати навіть попрілість у малюків, не те

що справжню хворобу. — Гадаю, люди не почуваються комфортно на кладовищі.

— Кладовище має свої переваги, — промовила Агата. — Жодних допитливих сусідів. Жодних знижок у торговців. Жодних сумнівних подружок, які приносять маски для обличчя і дієтичне печиво й переконують тебе, що ти потрапиш до Школи Зла у Магічній країні Казок, — вона з насолодою запалила сірник.

Софі відклала огірки.

— То я тепер сумнівна подружка.

— А хто просив тебе приходити? Мені було непогано на самоті.

— Ти завжди мене впускаєш.

— Це тому, що ти виглядаєш дуже самотньою, — сказала Агата.
— І мені тебе шкода.

— Шкода мене? — Софі поглянула їй в очі. — Та тобі пощастило, що хтось навідав тебе, коли решта забули й думати про тебе, що хтось, на кшталт мене, захотів стати твоєю подругою. Тобі пощастило, що я така гарна людина.

— Я так і знала! — спалахнула Агата. — Я твоя ДОБРА СПРАВА! Лише пішак у твоїх дурних фантазіях!

Софі мовчала дуже довго.

— Можливо, я вирішила стати твоєю подругою, аби справити враження на Директора Школи, — зізналася вона. — Але тепер це не так.

— Це тому, що я тебе викрила, — пробурмотіла Агата.

— Це тому, що ти мені подобаєшся.

Агата повернулася до Софі.

— Тут ніхто мене не розуміє, — сказала Софі, дивлячись на руки.
— Але не ти. Ти бачиш мене наскрізь. Саме тому я продовжую приходити. Тепер ти не моя ДОБРА СПРАВА, Агато.

Софі поглянула на дівчинку.

— Ти мій друг.

На шиї Агати виступили червоні плями.

— Що не так? — насупилася Софі.

Агата опустила очі додолу.

— Ну, власне... м-м-м... я... я не звикла до друзів.

Софі посміхнулася і взяла подругу за руку.

— Що ж, тепер ми будемо приятелювати в нашій новій Школі.

Агата застогнала й відсторонилася.

— Припустімо, що я опустилася до твого рівня інтелекту й повірила у все це. Чого б це я мала потрапити до Школи лиходіїв? Чому мене мають обрати Повелителькою Зла?

— Ніхто не вважає тебе злою, — зітхнула Софі. — Просто ти інша.

Агата примружила очі.

— Це як — інша?

— Ну, наприклад, ти вдягаєшся лише в чорні сукні.

— Тому що вони не брудняться.

— Ти ніколи не полишаєш свого будинку.

— Там на мене не дивляться люди.

— Під час змагання «Напиши казку» ти вигадала сюжет, у якому Білосніжку з'їли стерв'ятники, а Попелюшка втопилася в діжці.

— Я гадала, що так закінчити казку найліпше.

— Ти подарувала мені мертву жабу на день народження!

— Щоб нагадати, що ми всі помremo і під землею нас їстимуть черви. Тому ми маємо насолоджуватися кожним днем народження, доки вони в нас є. Мені здавалося, що такий подарунок заслуговує на роздуми.

— Агато, на Геловін ти вдяглася нареченою.

— Весілля лякають.

Софі здивовано подивилася на неї.

— Добре. Отже, я трохи інакша. — Агата зблиснула очима. — Що з того?

Софі завагалася.

— Ну, просто у казках інакші зазвичай виявляються... хм... лихими.

— Ти маєш на увазі, що я маю перетворитися на Велику Відьму? — ображено спитала Агата.

— Я кажу, що у будь-якому випадку ти маєш вибір, — лагідно промовила Софі. — Ми обидві оберемо, чим закінчатся наші казки.

Агата помовчала деякий час, а потім торкнулася руки Софі.

— Чому ти так хочеш полишити це місце? Тобі настільки зле тут, що ти готова повірити дурній легенді, хоча знаєш, що це все вигадки?

Софі зустрілася поглядом із великими щирими очима Агати. І вперше не засумнівалася.

— Тому що я не можу жити тут, — затиноючись, сказала Софі. — Я не можу жити звичайним життям.

— Смішно, — сказала Агата. — За це я тебе люблю.

— Тому що ти така сама?

— Тому що через тебе я почуваюся звичайною, — відповіла Агата. — А це єдине, чого я будь-коли бажала.

Десь у долині годинник пробив шосту чи сьому вечора — вони втратили відчуття часу. І коли відлуння згасло у віддаленому гаморі на площі, Софі й Агата разом загадали бажання, що завтра вони і досі будуть разом. Хай там як.

2

Мистецтво викрадення

До того часу, як сонце згасло, усіх дітей було замкнено. Крізь віконниці спальень вони дивилися на озброєних смолоскипами батьків, сестер, бабусь, які стояли вздовж темного Лісу, аби відважно вогняним кільцем відтяти шлях Директору Школи.

Коли інші діти, тремтячи від страху, затягували гвинти на своїх вікнах, Софі готувалася відчинити своє. Вона хотіла, щоб її

викрадення було якомога зручнішим. Забарикадувавшись у кімнаті, вона дістала всі свої шпильки для волосся, пінцети, пілочки для нігтів, і робота завирувала.

Перше викрадення сталося двісті років тому. Кілька років поспіль забирали двох хлопчиків, кілька років — двох дівчаток, а траплялося — хлопчика й дівчинку. Вибір не залежав від віку. Комусь було шістнадцять, комусь чотирнадцять, а декому щойно виповнилося дванадцять. Якщо спочатку вибір здавався випадковим, згодом ви-малювалася чітка закономірність. Одна дитина, на яку неухильно припадав вибір, мала бути гарною і доброю, такою, як бажає кожен батько, а інша — дивакуватою і незграбною, вигнанцем від народження. Дві протилежності обиралися з-поміж молоді й зникали в невідомому напрямку.

Звісно, спочатку селяни звинувачували у всьому ведмедів. Ніхто зроду не бачив цих звірів у Гавалдоні, але згадані події змусили людей наполегливо їх шукати. Чотири роки по тому, як зникли ще дві дитини, селяни визнали, що пояснення мають бути більш конкретними, і звинуватили в усьому чорних ведмедів. Чорних, бо їх не видно вночі. Коли діти й надалі зникали кожні чотири роки, селяни звернули увагу на тирлових ведмедів, примарних ведмедів, ведмедів-почвар... аж поки не стало зрозуміло, що справа зовсім не стосується ведмедів.

Тим часом, доки знетямлені селяни вигадували й надалі нові теорії (теорію про вирву, теорію про летючого людоджера), діти Гавалдона помітили щось украй підозріле. Коли на площі вони розглядали фото зниклих безвісти, то обличчя щезлих хлопчиків і дівчаток видалися їм надзвичайно знайомими. Саме тоді вони розгорнули свої книжки із казками й побачили там викрадених дітей.

Джек, який зник понад сто років тому, анітрохи не постарів. На картинці він був зі звичним скуйовдженим волоссям, з ямочками на щоках і кривою посмішкою, що так подобалася дівчаткам Гавалдона. От тільки зараз у глибині його саду росло величезне бобове стебло, а він сам мав пристрасть до чарівних бобів. Тим часом Агнус, веснянкуватий бешкетник із загостреними вушками, який зник разом із Джеком, перетворився на гостровухого рябого велетня, що сидів на верхівці бобового стебла. Двоє хлопчиків знайшли свій шлях у казку.

Однак, коли діти розповіли свою версію щодо зникнення дітей, дорослі зробили те, що завжди роблять дорослі. Вони погладили

дитячі голівки й повернулися до вирв і людожерів.

Але потім діти показали їм малюнки зі знайомими обличчями.

Викрадена п'ятдесят років тому миловида Аня тепер була Русалонькою і сиділа на скелі під місячним сяйвом, натомість жорстока Естра стала хитрою морською відьмою. Філіп, добродушний син священика, тепер був Хоробрим кравцем, а пихата Гула стала Лісовою відьмою, що заманювала малюків у хащі. Безліч дітей, викрадених парами, віднайшли нове життя в казках: одні як герої, інші як лиходії.

Усі книжки надходили з «Книжкової крамниці містера Довіля», запліснявілого глухого закутка, розташованого поміж «Пекарнею Батерсбі» і пабом «Маринувана свиня». Питання, власне, полягало в тому, де старий містер Довіль брав ці книжки.

Один раз на рік, ранком, яким саме, містер Довіль не брався передбачити, він приходив до своєї крамниці й знаходив усередині коробку з книжками. Чотири нові казки, по одному примірнику кожної. Цього ж ранку він вішав на двері напис «Зачинено до наступного оголошення». Потім сідав у віддаленій кімнатці крамниці й починав переписувати книжки, аж поки в його руках не була достатня кількість примірників, яких мало вистачити для усіх дітей Гавалдона. Разом із загадковими оригіналами одного ранку вони з'являлися у вітрині магазину. Це було ознакою того, що містер Довіль закінчив свою виснажливу працю. Він відчиняв двері перед чергою, що тягнулася на три милі, звивалася через площу, вниз схилами пагорбів, навколо озера. Діти бажали нових казок, а батьки з відчаєм шукали якісь новини про зниклих безвісти.

Звісно, Рада Старійшин мала дуже багато запитань до містера Довіля. Коли цікавилися тим, хто надіслав книжки, містер Довіль відповідав, що не має жодного уявлення. Коли питали, як давно ці книжки почали з'являтися, він відповідав, що навіть не може пригадати, коли вони не з'являлися. Коли запитували, чи мав він якісь сумніви щодо чарівного походження цих книжок, містер Довіль говорив:— А як же інакше вони могли у мене опинитися?

А потім Старійшини помітили, що всі села на малюнках у книжках містера Довіля виглядають так само, як Гавалдон. Ті самі хатинки на березі озера і мальовничі піддашки. Ті самі барвисті й свіжі

тюльпани вздовж вузьких ґрунтових доріг. Ті самі малинові візки, ті самі магазини з дерев'яними рундуками, жовта будівля школи, похилена годинникова башта. Тільки все це було намальоване наче якась прадавня земля із тридев'ятого царства. Ці казкові села були потрібні лише, щоб розпочати казку і закінчити. Решта подій відбувалися у темних Нескінченних Лісах довкола села.

Аж раптом усі відзначили, що довкола Гавалдона теж був темний Ліс.

У минулому, коли діти тільки-но почали зникати, люди поспішили до Лісу. Але їх зупинили бурі, повені, циклони і загати з дерев. Вони спробували прокласти шлях крізь усі перешкоди і зрештою знайшли місто, але виявлялося, що це їхнє власне місто. Ба більше, з якого б місця селяни не заходили до Лісу, вони поверталися туди, звідки прийшли. Здавалося, що Ліс не має жодного наміру повертати дітей. І одного дня вони з'ясували причину.

Містер Довіль саме закінчив розпаковувати книжки, коли помітив велику пляму, приховану на згині коробки. Він помацав пальцем і зрозумів, що це ще вологе чорнило. Придивившись, він побачив герб з перехрещеними головами двох лебедів — білого і чорного. А ще надруковані три букви:

Ш. Д. З.

Йому не потрібно було мізкувати над значенням цих букв. На гербі був прапор, а на ньому виднівся напис, який і пояснював, куди поділися зниклі діти:

Школа Добра і Зла

>Викрадення тривали, але тепер усі знали, як звати злодія. Вони назвали його Директором Школи.

Було вже кілька хвилин на одинадцяту вечора, коли Софі зняла останній замок із вікна й відчинила його. Вона могла розгледіти

окраїни Лісу, де її батько Стефан стояв разом із рештою охоронців. Замість того щоб нервувати, як решта батьків, він посміхався, поклавши руку на плече вдови Гонори. Софі скривилася. Що батько знайшов у цій жінці? Не зрозуміло. Її покійна мати була бездоганною, наче казкова королева. Гонора ж мала маленьку голову, округле тіло і скидалася на індічку.

Батько прошепотів вдові на вухо щось пустотливе. Щоки Софі спалахнули. Якби щось загрожувало двом маленьким синам Гонори, батько був би вкрай серйозним. Щоправда, Стефан, зачиняючи її надвечір, поцілував доньку, наче справжній батько. Однак Софі знала правду. Вона бачила його обличчя щодня. Він не любив її, тому що хотів сина. Тому що вона була вкрай несхожою на нього. Тепер він хотів одружитися з цією потворою. Минуло п'ять років відтоді, як померла мати, і цей учинок уже не буде виглядати недоречно. Простий обмін обітницями — і він отримає двох синів, нову сім'ю, новий початок. І вона як дочка мала дати свою згоду перед Старійшинами. Батько кілька разів починав розмову, але Софі змінювала тему, або ж починала гучно шаткувати огірки, або посміхалася, так само як Редлі. І він припинив згадувати Гонору.

«Цей боягуз зможе одружитися, коли я зникну», — розмірковувала Софі, спостерігаючи за батьком крізь вікно. Лише коли вона зникне, він зрозуміє, що ніхто її не замінить. Лише тоді він її оцінить. Лише тоді зрозуміє, що народив когось кращого за сина.

Він народив принцесу.

На підвіконні вона розклала імбирне печиво у вигляді сердечок. Це для Директора. Уперше в житті вона додала туди масло й цукор. Воно ж особливе.

Воно мало повідомити, що вона йде за власним бажанням.

Дівчинка впала на подушку й забула про вдів, батьків, жалюгідний Гавалдон. Вона почала рахувати секунди, що наближали північ.

Щойно Софі зникла з вікна, Агата поклала до рота імбирне серце. «Єдині, кого ти привабиш, — це пацюки», — подумала вона. Крихти сипалися на її чорне потворне взуття. Вона позіхнула й пішла геть. А тим часом міський годинник відрахував чверть години. Після прогулянки Агата повернулася додому, але уявила, як Софі тікає до Лісу, щоб знайти Школу для йолопів і психів, й гине під копитами

кабана. Тож вона пішла до саду Софі й примостилася під деревом. Агата слухала, як Софі звільняла вікно (співаючи дурну пісню про принців), збирала валізи (тепер вона співала про весільні дзвони), робила макіяж і одягала найкращу сукню («Всі люблять принцес у рожевому?!») і нарешті (нарешті!) вклалася в ліжко. Агата розтоптала останні крихти своїми клонками{1} і попрямувала на кладовище. Софі у безпеці. А завтра, прокинувшись, вона почуватиметься дурепою. Але Агата не буде їй нагадувати про це. Софі потребуватиме її навіть більше, ніж зараз, і вона буде поряд. Тут, у цьому безпечному затишному світі, вони створять власний рай.

Коли Агата підіймалася схилом, вона помітила темне півколо на освітленому смолоскипами узліссі. Вочевидь, охоронці, відповідальні за кладовище, вирішили, що не варто захищати тих, хто тут мешкає. Скільки Агата себе пам'ятала, вона мала талант відлякувати людей. Діти тікали від неї, наче від кажана-упиря. Дорослі притискалися до стін, коли вона проходила повз них. Вони боялися, що вона може накласти прокляття на них. Навіть доглядачі кладовища утікали від неї. Щороку шепіт «відьма», «зłodійка», «Школа Зла» ставав дедалі гучнішим. Нарешті вона вирішила зовсім не виходити назовні. Спочатку один день, потім тиждень... зрештою вона почала жити, як привид, зачинившись у будиночку на цвинтарі.

Вона мала чимало способів розважитися. Агата писала вірші («Це жалюгідне життя» і «Рай на Цвинтарі» були найкращими). Малювала портрет Різника — він лякав мишей більше, ніж оригінал. Вона навіть намагалася написати книжку казок «Довго і Сумно» про гарних дітей, які померли жахливою смертю. Проте поруч із нею не було нікого, кому б можна було все це показати, доки в її двері не постукала Софі.

Різник лизнув її ногу, коли вона ступила на рипучий ґанок. Вона почула всередині спів:

«У вічній хащі лісовій,
Там Школа є Добра і Зла».

Агата пустила очі під лоба і штовхнула двері. Мати стояла спиною, піднесено співала й пакувала у клунки чорні мантиї, мітлу і гостроверхий чаклунський капелюх.

«Немов близнючки, вежі дві
Звелись у небо спроквола.

Одна для чистих і святих,
Для нечестивців друга Школа.
Якщо тікати здумав ти –
Не мрій, не вирвешся ніколи.
Та вихід є один – будь ласка:
Зумій зануритись у казку...»

— Плануєш екзотичну відпустку? — запитала Агата. — Останнього разу, коли я перевіряла, Гавалдон можна було залишити, лише маючи крила.

Калліс повернулася:

— Як гадаєш, трьох капелюхів вистачить? — поцікавилася вона — опуклі чорні очі, як вуглинки, волосся — масний чорний шолом.

Агата здригнулася, які ж вони схожі.

— Вони однакові, — пробурмотіла дівчинка. — Навіщо тобі три?

— На той випадок, якщо тобі знадобиться позичити їх другові, дорогенька.

— Це мені?

— Я поклала два капелюхи про запас, щоб ти мала що перевдягнути, якщо один зімнеться, мітлу, на випадок, якщо раптом їхні смердітимуть, декілька банок собачих язиків, ніжок ящірок і жаб'ячих пальців. Хтозна, наскільки свіжі їхні запаси.

Агата знала відповідь, проте запитала:

— Мамо, навіщо мені усі ці мантиї, капелюхи і жаб'ячі пальці?

— Для церемонії Привітання нової відьми, звісно! — проспівала Калліс. — Ти ж не хочеш, потрапивши до Школи Зла, виглядати непрофесійно.

Агата скинула клOMPI.

— Не зважатимемо на те, що міська лікарка вірить у всю цю нісенітницю. Чому важко прийняти те, що я тут щаслива? У мене є все, що потрібно. Моє ліжко, мій кіт, моя подруга.

— Тобі варто повчитися у своїй подружки, дорогенька. Принаймні вона знає, чого хоче від життя, — сказала Калліс і зачинила скриню. — Справді, Агато, що може бути кращим, ніж опинитися у Школі Зла! Я мріяла потрапити до Школи Зла. Проте замість мене Директор забрав Свена, якого, зрештою, обдурила принцеса в «Незугарному велетні-людоджері» і якого спалили на багатті. Але я не дивуюся. Цей хлопчик

заледве міг упоратися із власними черевиками. Я упевнена, якби Директор міг щось змінити, він обрав би мене.

Агата залізла під ковдру:

— Ну, врешті, усі довкола вважають тебе відьмою, тож ти маєш те, що хотіла.

Калліс рвучко повернулася.

— Я хочу, щоб ти поїхала геть із цього місця, — прошипіла вона. Її очі потемніли. — Це місце робить тебе слабкою, ледачою і лякливою. Я хоча б зробила щось сама. А ти увесь час нидієш, доки Софі не виведе тебе на прогулянку, наче собаку.

Агата спантеличено подивилася на матір.

Калліс радісно посміхнулася й продовжила збори.

— Тож подбай про свою подругу, дорогенька. Школа Добра лише здається гірляндою троянд, але на неї чекають сюрпризи. Тепер лягай спати. Незабаром приїде Директор, і йому буде легше, якщо ти вже спатимеш.

Агата натягнула ковдру на голову.

Софі не могла заснути. За п'ять хвилин дванадцята, а досі немає жодної ознаки вторгнення. Вона стала навколішки на ліжку й визирнула крізь віконниці. Довкола Гавалдона сотні охоронців освітлювали Ліс смолоскипами. Софі насупилась. «Як він зможе пройти повз них?» Аж раптом вона помітила, що печиво зникло з її підвіконня. «Він тут!»

Три заздалегідь складені рожеві валізи полетіли у вікно. За ними висунулися дві ніжки, взуті у кришталь.

Агата схопилася з ліжка. Їй наснилося жахіття. Поряд голосно хропіла Калліс, біля неї лежав Різник. Поряд із ліжком Агати стояла зачинена дорожня скриня, на ній було зазначено «Агата з Гавалдона. Могильний пагорб, 1». Поряд лежав пакунок із медовими тістечками для подорожі. Жуючи тістечка, Агата подивилася крізь розбите вікно. Внизу пагорба смолоскипи зібралися в тісне коло, але тут, на Могильному пагорбі, залишився лише один кремезний охоронець. Він мав такі великі руки, як усе тіло дівчинки, а його ноги скидалися на курячі стегенця. Він намагався відігнати сон, підіймаючи шматок розбитого нагробка, схожого на штангу.

Агата відкусила шматочок від останнього медового тістечка й вгледілася у темний Ліс.

Блискучі блакитні очі дивилися на неї.

Шматок печива став Агаті поперек горла, й вона притьмом чкурнула назад до ліжка. Повільно підняла голову. Нічого. Навіть охоронця.

Потім вона побачила його без тьми на зламаному надгробку. Смолоскип згас.

Від нього відповзала кощава, горбата людська тінь. Безтілесна.

Тінь пропливла повз безліч могил без жодних ознак поспіху. Вона прослизнула під воротами цвинтаря й рушила схилом до освітленого вогнями центру Гавалдона.

Агата відчула жах. Тож він існує. Хай там як.

«І він мене не хоче».

Разом із полегшенням вона відчула нову хвилю паніки.

«Софі».

Вона має розбудити матір, покликати на допомогу, їй бракує... часу.

Калліс удала, що спить, почувши кроки дочки. Потім двері зачинилися. Дівчинка міцно обійняла Різника, упевнена, що той не прокинеться.

Софі сіла під деревом, вона чекала на Директора. Чекала. І чекала. А потім помітила щось на землі. Крихти печива були розтоптані ногами. Відбитки клонів були настільки безсумнівними, що могли належати лише одній людині.

Софі стиснула кулаки, її кров закипіла.

Раптом чийсь руки затулили їй рота, а нога підштовхнула у вікно. Софі впала головою на ліжко й обернулася, щоб поглянути на Агату.

— Ти жалюгідний, набридливий черв'як! — закричала вона, перш ніж побачила вираз жаху на обличчі подруги. — Ти бачила його!

Агата поклала одну руку на рот Софі, а другою притиснула її до матраца. Коли Софі почала видиратися, Агата стривожено подивилася крізь вікно. Згорблена тінь впливла на площу Гавалдона, оминаючи озброєну охорону, яка не звернула на неї жодної уваги, і попрямувала просто до будинку Софі.

Агата проковтнула крик. Софі вирвалася і схопила подругу за плечі.

— Він гарний? Як принц? Чи, як справжній Директор, в окулярах і жилеті...

БУМ!

Софі й Агата повільно повернулися до дверей.

БУМ! БУМ!

Софі зморщила ніс:

— Він може просто постукати? Чи не може?

Замки` затріщали. Засуви застогнали.

Агата притислася до стіни, тим часом як Софі розправила сукню. Ніби чекала на візит королівської особи.

— Буде за краще дати йому те, що він хоче, без метушні.

Коли двері майже відчинилися, Агата схопилася з ліжка і підбігла до Софі.

Софі закотила очі:

— Я благаю, сядь.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

КУПИТИ